

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til folketingsbeslutning om forbud mod reklamering for stærke drikke [af Inge Krogh m. fl.].

(Andre selvstændige forslag nr. XIX. Fremsat 23/10 75).

Formanden:

Sammen med denne sag foretages den næste sag på dagsordenen, nemlig:

Første behandling af forslag til folketingsbeslutning om forbud mod salg af stærke drikke til personer, der ikke er fyldt 18 år [af Inge Krogh m. fl.].

(Andre selvstændige forslag nr. XX. Fremsat 23/10 75).

Forslagene sattes til forhandling.

Indenrigsministeren (Egon Jensen):

Under behandlingen af det tilsvarende forslag om forbud mod reklamering for stærke drikke erklærede jeg mig enig med forslagsstillerne i, at der påhviler det offentlige en forpligtelse til i videst muligt omfang at reducere de problemer, som opstår for den enkelte og for samfundet som følge af overdreven spiritusforbrug.

Jeg tror imidlertid ikke på, at reklameforbud er noget velegnet middel til at formindske disse problemer. Alkoholreklamen indvirker vel i et vist omfang på forbrugernes valg af mærke, men derimod tror jeg, at alkoholreklamen kun i meget begrænset omfang har forbrugsudvidende virkning, og at det næppe er de mennesker, som har et problemfyldt forhold til brugen af alkohol, der påvirkes af den eksisterende reklame.

Selv om jeg således ikke tror på, at alkoholreklamen generelt indvirker på misbrugsomfang, så vil jeg ligesom tidligere sige, at jeg finder det rimeligt, at der stilles ret strenge krav til annoncerens form og indhold. Alkoholmisbruget skaber så store problemer for mange mennesker, at det er uacceptabelt, hvis alkoholreklamen benyttes i en pågående eller idealiserende form, eller hvis den særlig rettes mod de mest påvirkelige grupper i samfundet.

Jeg finder som nævnt, at reklameforbud er et uegnet middel til at reducere alkoholmisbruget, og jeg vil derfor ikke kunne medvirke til gennemførelse af et sådant indgreb. Jeg tror ikke et sekund på, at det vir-

ker, og jeg tror i hvert fald, at det er ligesom at stikke hovedet i busken.

Med hensyn til det andet forslag, som går på, at man skal forbyde salg af stærke drikke til personer under 18 år, så har der jo i sin tid været nedsat et beværterlovsudvalg, hvis betænkning dannede grundlag for den senere restaurationslov, og da fandt man ikke anledning til at opretholde forslaget om, at der ikke måtte sælges fra butik til personer under 18 år.

Jeg finder, at et sådant forbud ville være meget uheldigt. Jeg tror ikke, der er grund til at gå yderligere ind i argumentationen, men vil i øvrigt henvise til, hvad der blev sagt ved sidste førstebehandling, hvor handelsministeren på mine vegne sagde nogle bemærkninger om dette. Hvordan vil man klare kontrollen? Der kan være tale om, at unge mennesker skal hente nødvendig spiritus — det behøver ikke være til misbrug — og her skal købmanden, eller hvem det nu er, kontrollere, at personen er over 18 år. Det er simpelt hen noget, der ikke lader sig gøre.

Jeg skal med disse få bemærkninger sige, at jeg kan ikke medvirke til de to forslag, og så vidt jeg erindrer fra behandlingen sidste gang, så var det også kun kristeligt folkeparti, der dengang fandt, det var en fremkommelig vej. Den løser ingen problemer. Den vil skabe en masse kontrolproblemer, som ingen er i stand til at finde ud af.

Tastesen (S):

De to forslag til folketingsbeslutning er jo genfremsættelser. Ved debatten i sidste samling den 17. april var det kun kristeligt folkeparti selv, som gik ind for forslagene, og jeg kan for mit vedkommende henvise til den ordførertale, jeg dengang holdt på socialdemokratiets vegne.

I socialdemokratiet er vi enig med kristeligt folkeparti i, at alkoholmisbrug blandt unge skal modvirkes mest muligt, men vi har den opfattelse, at det gør vi bedst ved holdning fremfor forbud, og jeg kan med hensyn til forbud holde mig helt til det, indenrigsministeren her har nævnt.

Biltzing (V):

Kristeligt folkepartis forslag om forbud mod reklamering for stærke drikke er jo en genfremsættelse fra sidste samling, og jeg

[Biltzing.]

kan derfor henvise til mine bemærkninger ved første behandling, hvor jeg på venstres vegne afviste forslaget.

Men der er et par bemærkninger, jeg alligevel vil knytte til det. Ved førstebehandlingen sidste gang talte kristeligt folkepartis ordfører, fru Inge Krogh, varmt for de unge, og hun gav udtryk for ønsket om, at alkoholmisbrug blandt unge kunne bringes til standsning eller i hvert fald reduceres. Jeg kan godt sige, at dette ønske deler jeg fuldt ud, men modsat fru Inge Krogh er jeg ikke et øjeblik i tvivl om, at reklame ikke har noget som helst med sagen at gøre. For når der nydes alkohol ved festlige lejligheder blandt unge, og når det ind imellem måske kan ske i overmål, så skyldes det jo ikke reklamens magt, men den kendte situation, hvor den ene unge ikke vil stå tilbage for den anden.

De erfaringer, man har fra Norge, hvor et reklameforbud består, inspirerer i øvrigt heller ikke ligefrem til at følge det norske eksempel. Til trods for reklameforbudet dér er alkoholforbruget jo gået op, og det er egentlig ikke så mærkeligt, for det er jo ofte sådan, at når noget, der hidtil har været frit, bliver belagt med restriktioner, så samles interessen omkring dette. Det kunne derfor befrygtes, at reklameforbud ville medføre det stik modsatte af den tilsigtede virkning, og dette vil jeg bede forslagsstillerne lade indgå i deres overvejelser.

Mette Madsen (V):

I forbindelse med forslaget om reklamen ville jeg gerne sige, at i de lande, hvor man har forbud mod alkoholreklamer, har man jo set, hvor fikst man har kunnet omgå et sådan forbud. Der går jo ligefrem sport i at gøre det så vittigt og underfundigt som muligt. Jeg finder det derfor vigtigere, at man inden for denne branche har pålagt sig selv en meget streng moralkodeks; man har nedfæstet nogle regler for reklame og andre salgsmæssige foranstaltninger, og jeg finder stort set disse regler tilfredsstillende. Men jeg vil gerne her i dag lige fremføre et ønske om ændring på et bestemt punkt.

Jeg ville ønske, at man ville afstå for den form for reklame, hvor man opstiller en konflikt og så anviser en drink som løsning på problemet. Fra samtaler med læger og

andre, der arbejder med alkoholmisbrugere, ved jeg, at mange menneskers alkoholmisbrug netop er begyndt i en periode, hvor de har stået i en problemfyldt situation.

Alkoholmisbruget især blandt unge er blevet et stort problem i samfundet i dag, men ingen kan være i tvivl om, at venstre har taget dette problem op og angrebet det på punkter, hvor vi mente der burde sættes ind. Vi har også med stor tilfredshed noteret, at narkokonsulenterne har fået udvidet deres virkeområde til også at omfatte alkoholproblemerne, at oplysning i skolerne om alkohols skadevirkninger er kommet med i den nye folkeskolelov, at der i tilslutning hertil er udarbejdet undervisningsmateriale, og at radio og tv i løbet af efteråret og vinteren har kørt udsendelsesrækker om dette emne.

Jeg føler i denne forbindelse trang til at understrege, hvor vigtigt det er, at også forældrenævne og forældrerådene inddrages i og følger dette arbejde, dels i samtaler med de unge og dels i samarbejde med lærerne, når det gælder skolefester, lejrture og lignende.

Men vi mener ikke i venstre, at det forslag, kristeligt folkeparti nu igen har lagt frem, vil være en af de veje, man bør gå, og jeg skal her henvise til fhv. handelsminister Nyboe Andersens svar af 16. oktober 1974 til fru Inger Stilling Pedersen og til de bemærkninger, som fru Kirsten Sparre Andersen kom med ved første behandling i april 1975 af samme lovforslag som i dag, bl. a. om vanskelighederne ved at kontrollere, at et sådant forbud bliver overholdt.

Som sagt har vi jo gennemdrøftet kristeligt folkepartis forslag her i tinget for mindre end et år siden, og jeg forudser, vi får en fornyet debat om alkoholproblemer, når kristeligt folkepartis forslag om nedlæggelse af landsbevillingsnævnet også snart kommer til første behandling. Jeg vil derfor slutte med at gentage fru Kirsten Sparre Andersens bemærkninger om det ønskelige i, at vi her i folketinget får en samlet debat om de store samfundsmæssige og menneskelige problemer, der udspringer af alkoholmisbrug. Jeg vil henstille, at et sådant initiativ bliver taget på tværpolitisk basis. Så har vi en mulighed for at få en bedre debat og dermed også opnå et bedre resultat.

Voigt (FP):

Da vi behandlede disse forslag sidste år, sagde jeg, at det var noget af det mest ubegavede, der endnu var lagt frem på folketingets bord. Skulle jeg sige noget om forslagene i dag, så det battede noget, ville det blive med et ordvalg, der ifølge den såkaldt gode skik og tone, der hersker herinde, måtte bevirke, at formanden ville fare op af sin stol som en trold og knurre ad mig, og jeg vil bestemt ikke være uvenner med formanden på grund af disse hykleriske, talentløse, tåbelige og pladderhumanistiske forslag. Ja, undskyld jeg siger det så stærkt, men hr. Arne Bjerregaards hykleriske tale fra det forrige forslag ringer endnu ubehageligt i mine ører, hvor han sagde: jeg hylder den personlige frihed.

Jeg skal indskrænke mig til at sige, at det må give anledning til alvorlig bekymring, at kristeligt folkeparti ustandselig fremlægger disse tåbelige forbudsforslag, som er en grov krænkelse af den personlige frihed. Det er ufatteligt, at kristeligt folkeparti tror, at samfundet kan styres ved umyndiggørelse, tvang, forbud, restriktioner og dobbeltmoral. Hvorfor kan det ikke gå op for visse mennesker, at staten og dermed også dette hus ikke skal være en forbudscentral, men et serviceorgan over for borgerne? Kristeligt folkeparti burde følge fru Lone Dybkjærs råd fra sidst vi behandlede dette forslag, hvor hun sagde: „Kristeligt folkeparti burde tage navneforandring til forbudspartiet“.

Jeg vil stadig væk ikke være med til at forbyde min søn at rende til købmanden og hente et par pilsnere eller en flaske brændevin, når jeg har behov for dette; langt mindre vil jeg være med til at forbyde reklamer.

Jeg skal som afslutning henvise til, hvad jeg sagde, sidst vi behandlede forslaget den 17. april — det står i Folketingstidende 1974-75, 2. samling, sp. 3711, 3712, 3713, 3723 og 3724. Her kan forslagsstillerne slå op og læse en mængde kloge betragtninger, som de burde tage ved lære af.

Blot lige til sidst, da vi nu har indenrigsministeren til stede — sidste gang var det jo handelsministeren. Jeg kan ikke nære mig for at sige til ministeren, at når nu forslagene går ud på at pålægge regeringen at fremsætte lovforslag om disse ting, så kunne jeg for at være ond mod min kære ven indenrigsministeren tænke mig at disse tåbe-

lige forslag blev vedtaget; så kunne indenrigsministeren jo stå og klø sig selv godt i nakken af fortvivlelse.

Aase Olesen (RV):

Ligesom forslaget om de mindre husdyr, som vi behandlede her i tirsdags, har vi at gøre med to genfremsættelser fra kristeligt folkeparti. Det radikale venstre kan fortsat ikke støtte forslagene, og jeg bliver nødt til at sige, at vi ikke ønsker at deltage i den almindelige pr-virksomhed for enkelte partier, som med deres evindelige genfremsættelser belaster folketingets arbejde meget alvorligt. Jeg vil bede kristeligt folkepartis folketingsgruppe meget nøje overveje, om det er rimeligt at blive ved med at genfremsætte lovforslag uændret i et uændret folketing gang efter gang, i dette tilfælde med mindre end et års mellemrum. Hvis kristeligt folkeparti for alvor havde ønsket at gøre noget ved de stadig voksende alkoholproblemer, havde man næppe fremturet med sin helt udsigtsløse forbudspolitik.

Der er grund til at beklage, at kristeligt folkeparti ikke har fundet anledning til at lytte til debatten sidste år eller i sidste samling. Den viste nemlig, at der i virkeligheden er et stort behov for at få alkoholproblemet taget op til en samlet behandling her i folketinget, sådan som det blev forudsat af udvalget, der behandlede loven om restaurations- og hotelvirksomhed. Udvalget skrev i sin betænkning, der er afgivet 12. marts 1970, følgende:

„Udvalget opfordrer derfor regeringen til snarest at nedsætte en kommission til nærmere undersøgelse af de omhandlede spørgsmål.“

De spørgsmål, det drejede sig om, var, at man var klar over, at man med den nye lov om restaurations- og hotelvirksomhed fik skilt det alkoholmæssige ud, og at man trængte til at få belyst disse spørgsmål samlet.

Siden er der ikke sket ret meget i denne sag, og jeg vil i lighed med venstres ordfører, fru Mette Madsen, opfordre de partier her i tinget — og det gælder vist for en gangs skyld alle undtagen kristeligt folkeparti og måske fremskridtspartiet — som har erkendt problemets omfang, men som ikke tror på en gold forbudspolitik, at finde sammen i udvalgsarbejdet om under en eller

[Aase Olesen.]

anden form at fremskynde den samlede alkoholdebat, som vi har trængt til i mange år. Jeg skal ikke her tage stilling til, om det er en kommission, eller det er en forespørgsels- eller en redegørelsesdebat, vi har brug for, og hvad der vil være mest hensigtsmæssigt, men det må udvalgsarbejdet vise. Jeg håber på en velvillig ministers bistand i det arbejde.

Jeg vil slutte med at opfordre kristeligt folkeparti til at forlade forbudspolitikken og deltage i arbejdet med at finde frem til en tidssvarende alkoholpolitik, der kan indpasses i det danske samfund og dets forbrugsmønster.

Hagen Hagensen (KF):

Misbrug af enhver art er naturligvis noget, der skal søges rettet op på; det gælder da ikke mindst for alkoholmisbrug og i ganske særlig grad, når det er unge, det drejer sig om. Men jeg tror ikke på, at man ved at forbyde det ene eller det andet kommer et fjed videre. Det er oplysning, der skal til, det er påvirkning — i anden grad end den, man måske taler om i forbindelse med disse forslag. Jeg tror som sagt ikke på, at man når noget som helst af det, man ønsker, ved at fortælle: det må du ikke. Man skaffer sig tingene alligevel.

Om reklameforbudet i øvrigt dette, at jeg tror ikke, det gør noget som helst i henseende til at udvide forbruget. Det kan fordele det om på andre mærker og sorter, og jeg tror da for øvrigt, at der i tidens løb har været en tendens til netop gennem reklame, at der måske bliver brugt flere varer af knap så stærk karakter, idet folks forbrugsvaner er blevet anderledes.

Men det er op til den enkelte efter oplysning, og uden at andre skal tage vare derpå, at tage ansvar for sig selv — og derved også for andre — for den skade, der kan ske derved.

Jeg kan kort og godt i øvrigt henvise til, hvad mit partis ordfører, fru Annelise Gotfredsen, sagde, da forslagene senest var til behandling her i tinget.

Jeg holder meget af en bitter en gang imellem, og der er en udmærket bitter, hvor der står på halsen: „Pro uso non abuso“ — til brug, men ikke til misbrug. Jeg vil gerne slutte med at sige dette fra denne talerstol.

Kunne de samme ord gælde ikke mindst i henseende til genfremsættelser.

Ebba Strange (SF):

Jeg blive nødt til at slutte mig til den almindelige forbløffelse over, at man genfremsætter to forslag, der er blevet så kraftigt afvist med ikke engang ét års mellemrum, for det samme folketing. Jeg synes altså også, det er at spille vores tid, og samtidig vil jeg godt sige, at jeg synes, det er at spille vores tid på et område, hvor problemerne er meget mere alvorlige, end de kommer til udtryk i de her to forslag. Jeg er forbløffet over det, hvis kristeligt folkeparti virkelig tror, at de kan løse noget som helst med hensyn til alkoholmisbrug blandt unge ved at fremsætte de her to forslag.

Jeg er glad for, at fru Mette Madsen foreslog, at vi skulle tage en alkoholdebat, for jeg synes, det er blevet et meget alvorligt problem med alkoholen blandt de unge. Vi har jo i socialudvalget en gang om året en debat om vores narkoproblemer, og det er da rimeligt, at vi har det, men der er jo sket det, at hvor vi troede, at hashproblemet ville blive vældig stort blandt de unge år-gange, har det vist sig, at det er ikke blevet det store problem, men derimod er alkoholmisbruget altså vokset. Vi kan få en meget udmærket diskussion om, hvordan det kan være, at det er gået på den måde. Den skal jeg ikke fordybe mig i i dag. Jeg synes altså, der er noget konstruktivt i fru Mette Madsens forslag, men det her synes jeg altså er at gøre grin med os og at tage vores tid.

For mig at se er der ikke sket noget i Danmark i de 8 måneder, der er gået, siden vi sidst behandlede forslaget, der får mig til at ændre ved de taler, mit partis daværende ordfører, hr. Poul Dam, holdt, og jeg skal derfor henvise til det, hr. Poul Dam sagde den 17. april 1975.

Det eneste, jeg vil gentage, er, at det her, det er et pædagogisk problem, det er et socialt problem, det er et problem, som handler om, hvordan mennesker har det med hinanden i dette land, hvordan unge har det med voksne, med deres forældre, med deres lærere, med de mennesker, de omgås i det hele taget, og det løses ikke gennem forbud.

Jeg skal lige sige som den sidste bemærkning, at jeg ville da meget gerne være med til at se på hele vores reklamepolitik i dette

[Ebba Strange.]

land, for jeg synes, der foretages megen usmagelig, kønsdiskriminerende og på anden måde uheldig reklame. Hvis det endda var det, vi skulle diskutere, men at tage dette enkelte område ud og tro man løser problemet med det, det får man ikke socialistisk folkepartis støtte til.

Hanne Reintoft (DKP):

Jeg vil tilslutte mig det, der er sagt om det overflødige ved denne genfremsættelse, men også tilslutte mig, at vi meget gerne på et tidspunkt skulle have en mere konstruktiv og fornuftig debat om det alkoholmisbrug, der faktisk finder sted. Det er min egen opfattelse, at det kun lykkes at løse de problemer på to måder, dels ved fornuftig oplysning og dels ved at skabe et samfund, hvor mennesker har det så godt, at misbrug ikke er en nærliggende vej ud af konflikter og sorger og bekymringer. Men enten en kommission eller måske en virkelig debat om det her i folketinget, det er tiltrængt. Vi ved vel også alle sammen, at det faktiske alkoholproblem, vi har, måske i nogle år har stået i skyggen af andre misbrugsproblemer og derfor heller ikke har fået de bevillinger og den politiske omsorg, det faktisk fortjener.

Med hensyn til forslaget om forbud mod reklamering så er det jo i al almindelighed mit partis opfattelse, at vi meget gerne ville komme reklamen til livs på mange måder. Vi skal meget snart behandle et forslag, hvor vi vil have reklameudgifter på over 5 pct. af kostprisen ført sådan op, at de ikke kan medregnes til nødvendige omkostninger. Vi mener, der er visse former for reklame, der er behov for, forbrugeroplysning, oplysning om en vares indhold, oplysning om nye varer, der kan være nyttige, men sådan som reklamen er for øjeblikket, da mener vi i høj grad — i modsætning til hr. Hagen Hagensen — at den udvider forbruget og også tit udvider det på en u hensigtsmæssig måde, fordi man netop presser varerne igennem, som der ikke er noget reelt behov for, men hvor man satser meget på en kostbar markedsføring.

Hvis vi først skal til at diskutere, hvilke former for reklame der er skadelige, så kunne vi snakke om vores meget diskutabile

lægemiddelreklame, vores tobaksreklame og noget, jeg selv meget gerne vil have taget op, nemlig dette at reklamen i så høj grad satser på de 12-18-årige. Dette vældige købepres, der lægges på vores teenagebørn, er virkelig noget, der giver uro og ufred i mange hjem, fordi forældrene ikke kan opfylde behovene, og hvis vi skulle pålægge vores reklamevirksomheder noget, var det måske netop, ligesom de har gjort i alkoholbranchen, at man ikke så målrettet satsede mod den gruppe, der fremstår som ganske ubeskyttet, fordi de har svært ved at vælge, hvad de skal ønske sig, og hvordan de skal forbruge.

At forbyde salg af stærke drikke til personer under 18 år ville efter min opfattelse lige præcis skabe det controlsamfund, som jeg ellers har hørt kristeligt folkeparti tale imod. Man snakker så meget om tillid til forældre; det må man nok også have i den forbindelse og så i al almindelighed prøve at gøre forholdene bedre. Ikke mindst i de små samfund, sådan et, jeg selv lever i, ville det give anledning til en masse irritation og en masse lovovertrædelser, som jeg ikke tror nogen kan være interesseret i.

Men som sagt en fornuftig debat, og så bliver vi måske fri for at se det forslag for tredje gang, det er nok den eneste løsning, der kan komme på de ting.

Eva Rothenberg (FP):

Det er jo efterhånden en gribende kendsgerning, at vi medlemmer af folketinget, der er behæftet med alskens menneskelige dårligheder, kan være nogenlunde sikre på at blive holdt på dydens smalle vej af diverse teltmissionærer. Men efter hr. Arne Bjerregaards medieflip for nogle minutter siden, som ville have fået selve Nouredin til at blegne af misundelse, er jeg begyndt at spekulere på, om man ikke burde hæve aldersgrænsen betragteligt for udskænkning af stærke drikke. Det er ganske interessant at se, at kristeligt folkeparti i sine lovforslag og gennem sine ordførere sådan set erklærer sig som tilhørende de ikke-liberalistiske partier og dermed som støttepæl for de socialiseringsbestrebelselser i Danmark, der er en mærkesag. For med de forslag, som er fremsat her, optræder kristeligt folkeparti som også fremhævet af andre ordførere som for-

[Eva Rothenborg.]

taler for yderligere overformynderi af landets borgere og yderligere indskrænkning af den personlige frihed.

Jeg kan helt tilslutte mig indenrigsministerens første ord om, at den informative virksomhed er langt, langt vigtigere end forbudsvirksomheden. Den bør intensiveres ganske betragteligt, og ikke mindst bør oplysningsarbejdet i skolerne vedrørende rusgifte og et overdrevent forbrugs indvirkning på organismen i en meget barsk form indgå i den almindelige undervisning. Jeg er også ganske enig i, at der skal et tværpolitisk initiativ til, og jeg tror, fru Aase Olesen forhåndsdiskonterede fremskridtspartiets holdning i nogen grad, for vi vil meget gerne være med, og vi ønsker faktisk en endnu mere dybtgående behandling af problemet, nemlig f. eks. en undersøgelse af de narkocentre, som fru Mette Madsen nævned, herunder deres ret til uhæmmet at udskænke stærke drikke som middel til afvænnning af narkomaner.

Men at hindre erhvervsgrupper i gennem reklame at søge at sælge deres varer er også et overformynderi, som vi finder uacceptabelt, og det samme gælder altså udskænkingsforbudet, som er en indskrænkning af den personlige frihed, som fremskridtspartiet må anse for at være lige så uacceptabelt som det foregående. Vi opfordrer derfor kristeligt folkeparti til i stedet for dette at undlade at fremsætte sådanne forslag og til gengæld være med i det fælles tværpolitiske initiativ, som skal bevirke en informativ virksomhed snarere end en forbudsmæssig.

Ordføreren for forslagsstillerne (Inge Krogh) (KrF):

Jeg må takke indenrigsministeren, fordi indenrigsministeren klart erkender, at alkoholproblemet er meget stort i vores land. Det er ikke længe siden, som det er nævnt af flere, at vi har haft det samme forslag fremme, men jeg kan forsvare det med, at problemet ikke er blevet mindre, men tværtimod er blevet betydelig større i den tid, der er gået.

Der bliver nævnt, at reklame ikke vil have nogen betydning for alkoholforbruget. Det tror jeg nu det har, bl. a. fordi vi her i Danmark — det ved vi alle sammen — har alkoholmisbrugere, som er på afvænnning, og

som er til behandling, og de kan altså ikke undgå i deres daglige liv at blive konfronteret med alkoholreklamer. De kan se dem på husmure, på jernbanestationer, i tog, i aviser og i ugeblade.

I modsætning til hr. Hagen Hagensen har jeg nu ikke været så nær på en bitter, at jeg har set den på halsen, men jeg har i hvert fald læst om, hvad bitter kan gøre: Krabask giver mavefryd og courage, Angustura løber ned og strammer op, Gammel Dansk gør godt, når man er morgenbitter. Dér har vi noget af det, som også blev omtalt af en af ordførerne, nemlig at når man er i en trangssituation, når man er morgenbitter, så kan man altså hjælpes af alkohol. På en anden bitter står der, at bare navnet kan få livsånderne til at røre sig, med Jägermeister er man nærmere naturen osv. Dér kan man virkelig tale om dobbeltmoral. Man kan måske se en familie, der glad sidder og drikker, men bagsiden er, at det kan være indledningen til et misbrug som for det danske samfund betyder, at f. eks. på statshospitaler er det i hvert fald på mandsafdelingerne 40 pct. af de indlagte patienter, der har alkohol som et hovedproblem eller som en medvirkende faktor til indlæggelsen. Det ville sikkert hjælpe på indenrigsministerens hospitalsudgifter, hvis man fik gjort noget virkelig effektivt her, og jeg tror altså, en af vejene er afskaffelse af reklamen, idet dog specielle brancheaviser eller -blade ikke falder ind under det, jeg mener med reklame.

Det er blevet nævnt flere gange, at det var et indgreb i den personlige frihed, at man ville have forbud mod salg til unge under 18 år. Jeg tror i mange tilfælde, at unge under 18 år tværtimod ønsker, at de havde en beskyttelse. Det er fuldstændig rigtigt, som hr. Biltzing siger, at unge og børn gerne vil være som alle andre. Derfor har de svært ved at gå imod noget, så når der drikkes, hvor de færdes, i skolen, i skolegården, til skolefester, eller hvor det er, har de ikke mod til at gå imod dette.

Jeg overværede bl. a. en høring — det var Den Personlige Friheds Værn, der afholdt denne høring i Nyborg — hvor unge udtalte, at de følte sig svigtet af forældre og af læger og faktisk ønskede at have en restriktion.

Mange restauratører og tjenere har udtalt, at det er meget bittert, at når der ikke

[Inge Krogh.]

må skænkes for unge på restaurationer, kan de gå til sportshallerne og købe, ligesom de kan få det på skolen til skolefester; man har i hvert fald af pressen fået en formodning om, at problemet er stigende. Jeg har også i referatet af et møde i Den Personlige Friheds Værn i Ålborg læst, at en viceskoleinspektør udtalte, at han ikke længere tog på ekskursion med sine elever og ikke holdt skolefester mere, fordi der blev fundet hundreder af flasker i klasserne efter en sådan skolefest. Jeg var for nogen tid siden på et københavnsk gymnasium, hvor man diskuterede bl. a. dette problem, og de erkendte, at det var meget stort: der blev drukket ganske kolossalt meget til disse skolefester. Jeg tror altså ikke, der ville ske noget overgreb på den personlige frihed ved, at man forbød salg til unge under 18 år. Det kan lade sig gøre: i Norge er det gennemført. Man må have en regel om identitetskort; det siger man er et indgreb i den personlige frihed, men man har det også i Amerika i visse af staterne.

Jeg er meget glad for det forslag, som er kommet fra flere af ordførerne om en virkelig bred debat om alkohol, og kan i højeste grad slutte mig til det.

Inger Stilling Pedersen (KrF):

Den medfart, disse forslag har fået, var ikke uventet, men alligevel synes jeg, det er glædeligt at sidde og høre på det, fordi man siger, man har forståelse for problemet, og det er jo det, der er hele sagens kerne.

For kort tid siden kunne vi vedtage, at nu skulle man tvinges i en sele, og begrundelsen var her, at samfundet ikke havde råd til at lade folk selv bestemme. Undersøgelser viser — og vi kan måske også få tal klart frem — at alkoholspørgsmålet nok er det dyreste, vi har herhjemme. På visse hospitaler har det vist sig, at $\frac{1}{3}$ af indlæggelserne skyldes en eller anden lidelse, hvor alkohol er med. Problemet er alvorligt for os alle, for det drejer sig jo i dette tilfælde her om de 14—17-årige, altså de unge, som man gerne vil beskytte så godt, det overhovedet er muligt. Jeg ved godt, det er umuligt at kontrollere et forbud, men vi sagde også ved selen, at det kunne måske redde nogle; det kunne også være, dette kunne redde nogle fra at komme ud i misbrug.

Jeg har læst om en ung pige på 15 år, der selv siger: hvorfor tillader I voksne salg af spiritus til unge? Hendes ven havde et problem, han begik kriminelle handlinger, når han blev fuld, og det var selvfølgelig et meget stort problem for hende.

Jeg glæder mig til, at vi sammen herinde virkelig alvorligt vil tage problemet op og få gjort noget ved det; så har debatten ikke været forgæves og heller ikke genfremsættelsen.

Indenrigsministeren (Egon Jensen):

Jeg har med interesse lyttet til de bemærkninger, som kom fra både fru Mette Madsen, fru Aase Olesen og også fru Eva Rothenborg og andre, om, at man ville have en debat om disse ting. Jeg tror også, det egner sig for udvalgsarbejde, så man kan få noget materiale, for vi kan jo sagtens stå op og sige, at spiritus er skadeligt, og det skal vi bekæmpe.

Må jeg sige både til fru Inge Krogh og fru Inger Stilling Pedersen, at ingen af ordførerne har nægtet, at der er et problem, men det er at sætte kikkerten for det blinde øje, når man tror, at man ved at gøre frugten forbuden skaber en anden situation, nej, så bliver det meget, meget mere interessant. Jeg husker fra krigens år, hvor den omstændighed, at man ikke kunne få tobak, medførte, at alle skulle have det; noget tilsvarende ville desværre også komme til at gælde, hvad alkohol angår.

Jeg tror i og for sig ikke, der er grund til at forlænge debatten om disse ting, for der er jo enighed om, at det er et problem; der er enighed om, at vi også vil gøre noget ved det.

Men der er lige så meget enighed i dette folketing om, at alting skal skæres ned, og der er også enighed om, at de bevillinger, jeg gerne ville have, er skåret meget, meget langt ned. Men hvis folketinget i almindelighed mener, at der er penge tilovers til forebyggende virksomhed og oplysning, modtager jeg meget gerne bidrag her fra folketinget; det er det, jeg mangler.

Når man henviser til, at man i Norge og i Sverige har kunnet gennemføre et forbud, må jeg henvise til det, som fru Aase Olesen sagde om annoncen: „Lille sort og hvid hund søger velbeslået herre til selskab“. Og ville man f. eks. nægte en omtale af, at der har

[Indonrigsministeren.]

været en fest, hvor der er udsænket sherry eller spiritus af en eller anden art?

Jeg tror altså ikke på den slags patentløsninger, men på, at vi i fællesskab skal finde ud af, hvad vi kan gøre yderligere, men der kræves altså midler. Jeg er parat til at give alle de oplysninger, som et udvalg måtte ønske, jeg er også parat til en debat om tingene, jeg er parat til, at vi i fællesskab gør noget ved problemet, men lad os så lade være med at gøre det med løsninger, som ingenting løser, men kun skaber problemer.

Hermed sluttede forhandlingen.

Forslagenes overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Grete Hækkerup):

Jeg foreslår, at forslagene til folketingsbeslutning henvises til retsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til folketingsbeslutning om tilvejebringelse af grundlag for anlæg af en jernbanetunnel mellem Helsingør og Hålsingborg [af Bilgrav Nielsen m. fl.].

(Andre selvstændige forslag nr. XXXVII. Fremsat 27/11 75).

Forslaget sættes til forhandling.

Ministeren for offentlige arbejder (Niels Matthiasen):

Det er med tilfredshed, jeg har læst de synspunkter, som forslagsstillerne har givet udtryk for i bemærkningerne til det foreliggende forslag til folketingsbeslutning.

Disse synspunkter, som har motiveret forslagsstillerne, falder nemlig nøje sammen med den trafikpolitiske holdning, som jeg gav udtryk for i den trafikpolitiske redegørelse her i tinget for et par måneder siden.

Hertil kommer, at den indstilling til en jernbanetunnel i H-H-linjen, som forslaget er udtryk for, ligger i forlængelse af den linje, vi fra dansk side har fulgt i dette spørgsmål, og som først og fremmest gav sig udtryk i,

at dette anlæg på dansk initiativ indgik i den samlede dansk-svenske Øresundsaf-tale, som blev indgået i 1973. Som alle ved, var det heller ikke på grund af H-H-forbindelsen, at Øresundsaf-talen ikke kunne samle den nødvendige tilslutning i folketinget.

Vi er alle sammen klar over, at når dette forslag til beslutning ligger på folketingets bord netop nu, skyldes det den betænkning, som den svenske riksdags trafikudvalg afgav i november måned sidste år, og som riksdagen i Stockholm den 26. november 1975 tog til efterretning. Allerede den 19. november sidste år havde jeg i folketingets spørgetid lejlighed til at veksle ord med hr. Bilgrav-Nielsen om sagen.

Siden har jeg efter dette forslags fremsættelse yderligere haft lejlighed til at drøfte sagen med den svenske trafikminister. Jeg fik herved bekræftet, at det, jeg gav udtryk for i mit svar til hr. Bilgrav-Nielsen, fortsat havde gyldighed. Jeg skal ganske kort resumere, hvad den svenske riksdag har udtalt herom i november, da man tiltrådte betænkningen fra trafikudvalget.

Man konstaterede med tilfredshed den helt åbne, forudsætningsløse karakter af det undersøgelsesarbejde, som de to regeringer har sat i gang. Omfanget og tilrettelæggelsen af dette arbejde synes efter trafikudvalgets opfattelse på væsentlige punkter at tilgodesse de formål, som de partier, der havde rejst sagen i den svenske riksdag, havde. For det andet nævner udvalget en række forhold, som taler for en jernbaneforbindelse i H-H-linjen, og udtaler, at man i konsekvens heraf finder det ønskeligt, at H-H-forbindelsen snarest bliver etableret. For det tredje udtaler man, at en separat løsning af H-H-problemet synes at være noget, man bør overveje. For det fjerde siger udvalget endelig, at der for Sveriges vedkommende må ske en klarlægning med hensyn til finansierings- og omkostningsspørgsmålene i forbindelse med projektet, og nævner, at også spørgsmålet om afgiftsberegningerne må indgå heri.

Folketingets udvalg om offentlige arbejder har i øvrigt fået tilstillet den fuldstændige tekst til den svenske betænkning, og jeg skal kun føje til, at debatten i den svenske riksdags plenum ikke tilførte denne betænkning nye synspunkter.

Jeg vil gerne på denne baggrund og på